

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII. Štev. 132
TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
UPRAVE 28-67
POSTNI CEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, torek 13. junija 1939

NAROCNINA NA MESEČ:
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1—

Izjavi Chamberlaina in Halifaxa

Anglija za vsako mednarodno konferenco, ki bi imela izglede na uspeh — Poizkus napada na Poljsko bi pomenil pričetek nove svetovne vojne, v katero bi bila vmešana tudi Velika Britanija — Kolonialno vprašanje ne more biti teritorialno

LONDON, 13. junija. Na večerašnji seji angleške poslanske zbornice je izjavil ministrski predsednik Chamberlain na neko izrecno vprašanje o izgledeh za eventualno novo mednarodno konferenco, ki naj bi odstranila sedanjo napetost in rešila sporna mednarodna vprašanja, da bi taka konferenca uspela samo ako bi se pokazalo na obeh straneh potrebno zaupanje s pripravljenostjo izpolniti vse prevzete obveznosti. Ako bi bila dana jamstva, da bi taka konferenca uspela, angleška vlada ne bi oklevala niti trenutke, da se skliče, zato bo vedno stremela za tem, da se ustvarijo zanjo potrebni pogoji. Glede pogajanj z Rusijo je pa Chamberlain odklonil za enkrat vsako izjavo. »Novo je le to,« je dejal, »da je danes mr. Strany odpotoval v Moskvo.« Zbornica je nato odobraval sklep o uvedbi preiskave o krivdi za katastrofo »Thetisa«.

PROTI BREZPRAVNOSTI NARODOV
LONDON, 13. junija. Včeraj se je v lordski zbornici nadaljevala debata o zunanji politiki. Uvodoma se je lord Mottison zavzemal za vrnitev k politiki sporazumevanja za ohranitev mira. Vendar je zahteval, da vlada odkrito naglasi, da stopa na čelo lige za odkrito in iskreno zunanjo politiko. Povedati mora, da se da njena zunanja politika definirati z načelom, da ne sme biti noben narod na svetu brezpraven zaradi tega, ker je kateri drugi močnejši od njega. »Delamo za svetovno ligo človečanstva,« je zaključil lord Mottison svoj govor.

LORD ROBERTS ZA KITAJSKO

Lord Roberts, ki je zavlzel mesto v klope delavske opozicije, je dejal med drugim, da se vlada ne sme zadovoljiti le s tem, da izraža Kitajski svoje simpatije, ampak mora tudi storiti vse kar more, da ublaži posledice japonskega napada na Kitajsko. Dalje je govoril o dejstvu, da priskakuje tudi sedaj več od kolektivne varnosti kakor od neklih »neglenih« mirnih front. Nevarnosti napada ne morejo odstraniti na naglo, ad hoc sklenjene zveze, ampak je za to potreben stalen mednarodni mehanizem. Konservativni lord Elybank je pa izjavil, da odobrava vse pakte, ki jih vlada sklepa in tudi pakt s Sovjetsko Rusijo, v kolikor ne bi bil izrecno vojaški pakt trajne veljavnosti.

O POGAJANJH Z RUSIJO

Nato je spregovoril zunanji minister lord Halifax, ki je izjavil, da bodo pogajanja z Rusijo nadaljevala sedaj v Moskvi. Mr. Strang bo dospel tja v sredo zjutraj. Zaradi tega ne more poročati o nobenih podrobnostih, o katerih bodo tam razpravljali.

ABSOLUTNA POMOČ POLJSKI

Po tej izjavi je prešel na vprašanje Gdanska in nemško-poljskega razmerja. Dejal je: »Menim, da ne morem storiti nič pametnejšega, kakor naglasiti stalne vlade, kakor pa je nedavno definirali ministrski predsednik Chamberlain, ko je dejal: »Naše garancije Poljski so bile jasne in prečne. Videli smo, da se neso-glasja med Poljsko in Nemčijo ne rešujejo na prijateljski način potem razgovorov, čeprav mislimo, da bi mogla in morala. Ako bi se pa izvršili poljski, da so položaj nasilno spremenili na ta način, da bi se ogrozila življenjskost Poljske, bi to pomenilo neizogibno začetek vojne, v katero bi posegla tudi Velika Britanija.«

PROTI VRNITVI KOLONIJ

Ob koncu je pa Halifax govoril še o vprašanju kolonij in dejal, da se kolonialni problem ne more tretirati kot teritorialna zadeva. Iz te izjave je zato mogoče sklepati, da Velika Britanija ne misli ni teritorialno vrniti kolonij Nemčiji, ampak bi bila le pripravljena nuditi li rabavo njihovih surovin.

PARIŠKI KOMENTARIJI

PARIZ, 13. junija. Današnji jutranji listi primerjajo sedanji mednarodni položaj

s situacijo maja 1938, češ da je v mnogem podobno, kar netiva za konflikte tiče. Tudi tedaj se je bil položaj splošno nevarnosti, ki pa so jo z energičnim nastopom odstranili. Danes je treba storiti isto s tem, da pride čimprej do zaključka pogajanj v Moskvi. Današnji položaj je najbolje označil včeraj lord Halifax v lordski zbornici, ko je dejal, da bo on, ki bo operiral s silo, danes presenečen, ker bo sprevidel, da mu bo postavljena nasproti protisila. Ako pa se bo izkazalo, da politike nasilja ni, bo uporabila Anglija ves svoj vpliv, ki nikakor ni majhen, v to, da se najde mirna ureditev s pogajanj.

Strang bo jutri v Moskvi

KONFERENCA PRED ODLETO — PRISTANEK V BERLINU IN VARŠAVI — OPTIMISTIČNO PRICAKOVANJE V LONDONU

LONDON, 13. junija. Lord Halifax in ruski veleposlanik Majski sta imela včeraj dopolne enourni razgovor, ki mu je prisostvoval tudi William Strang. Slednji je prejel zadnja navodila za potovanje v Moskvo, kamor se je podal z letalom takoj po konferenci. Halifax je nato sprejel francoskega in egiptskega veleposlanika.

VARŠAVA, 13. junija. William Strang, ki je odpotoval dopoldne z letalom iz Londona, je pristal ob 16. v Berlinu, ob 18.30 pa v Varšavi. Sledi je bil gost angleškega veleposlanika. Davi je odpotoval dalje v Moskvo z vlakom.

LONDON, 13. junija. V tujakšnji političnih krogih pričakujejo, da bo Strangu,

ki bo v Moskvi podpiral tamkajšnjega angleškega veleposlanika sira Seeda pri pogajanjih z Molotovom, posredovanje uspešno, ker dobro obvlada rusčino in je v občejanju zelo elastičen. Verujejo, da bo našel rešitev, ki bo zadovoljila obe strani.

PARIZ, 13. junija. Današnji francoski listi omenjajo eno izmed formul, ki bi utegnile še najbolj zadovoljiti Rusijo in ki jo bo predložil ruski vladi minister Strang, namreč da se najprej določi življenjski prostor vsake pogodbenice. Pod življenjskim prostorom je razumeti območje vsake države, ki mora biti zavarovana z ozirom na razvoj moderne vojne tehnike.

Nov incident v Gdansku

DVA MOZA NAPADALNIH ČET UGRABILA POLJSKEGA CARINIK IN GA NA PERIFERIJU PRETEPLA DO NEZAVESTI. PRIPRAVE ZA GOEBBELSOVO SPREJEM

VARŠAVA, 13. junija. Tu zanikujejo nemško vest, da je bil v Gdansk ugrabitelj neki poljski carinik zaradi volonstva. Resnica je popolnoma drugačna. Omenjenega poljskega carinika sta dva moza napadalnih čet nasilno odpejela z avtom na periferijo, kjer sta ga do nezvesti pretepla in nato pustila. Poljski komisar je zaradi tega vložil pri gdanskem senatu

nov, zelo oster protest. K nedeljski paradi napadalnih čet v Gdansk poročajo tujakšnji listi, da so se je udeležili tudi oddelki nemške vojske v uniformah, a brez orožja. Za sprejem nemškega propagandnega ministra Dr. Goebbelsa v Gdansk v nedeljo 18. t. m. se vrše velike priprave.

Nemčija ne bo dolgo trpela

NOVA POOSTRITVEV RAZMERJA MED NEMČIJO IN POLJSKO. ODLOČNA IZJAVA »DIPLOMATIŠKE KORRESPONDENCE«

BERLIN, 13. junija. Razmerje med Nemčijo in Poljsko postaja v zadnjih dneh po nekaj časa trajajočem relativnem zatíjstju zopet ostrejšo. Sinočnja »Diplomatische Korrespondenz« objavlja v tej zvezi oster napad na Poljsko, kateri očita, da dovoljuje neprestane napade na Nemčijo in njene voditelje v svojem tisku, istočasno pa dovoljuje vedno hujše preganjanje

nemške manjšine, kateri se kratijo že najosnovnejše pravice. Trmasta odklonitev zahtev gdanskega senata zaradi znižanja števila poljskih carinikov po poljski vladi, bo samo še povečala željo Gdanc po čimprejšnji vrnitvi k Nemčiji. Končno obtožuje zahodni demokraciji, da dajeja Poljski pri vsem tem potuho, češar pa Nemčija ne bo več dolgo trpela.

Pobeg treh slovaških letal

POBEGNILA SO NA POLJSKO, OD KO NEJE TAM KOT DER SE PILOTI NE VRNEJO IN OSTA- PROSTOVOLJCI.

VARŠAVA, 13. junija. Včeraj je pristala na nekem letališču srednje Poljske skupina treh slovaških vojni letal, ki so priletela tja čez Karpatje. Piloti so izjavili, da so se poslužili tega pota za pobeg iz Slovaške, kamor se, dokler bodo trajale sedanje razmere, ne nameravajo več

vrniti. Položaj je po njihovem zatrjevanju tak, da vzbuja vedno večje nezadovoljstvo tudi v najširših plasteh slovaškega ljudstva. Piloti so tudi potrdili vesti o gibanju nekkih tujih čet na slovaškem ozemlju. Ostali bodo na Poljskem kot prostovoljci.

Zapiski

General Miljutin Nedić

Naš vojni minister general Miljutin Nedić si je ogledal v soboto v spremstvu načelnika glavnega generalnega štaba, generala Simovića, in več drugih odličnikov, vaje pro-

stovoljskega bataljona beogradske akademikov. Vaje so pokazale, da se je akademski bataljon, ki je bil šele nedavno ustanovljen na lastno iniciativno visokošolcev, že v tem kratkem času odlično izveščal. Vojni minister je zato akademike pohvalil in se jim zahvalil za veliko patriotsko požrtvovalnost in naglasil v svojem govoru, da so tudi prejšnje generacije akademikov doprinele ogromne žrtve za osvoboditev in poveljstvo domovine. Istega dne je pa general Nedić sprejel tudi odbor za proslavo 550-letnice usodne bitke na Kosovem polju med tedanjim vojsko srednjeveške Srbije in mladde Turčije. Proslava jubileja na Kosovem bo dosegla višek v rekonstrukciji tedanjega spopada, pri kateri bodo sodelovali oddelki naše sedanje aktivne vojske.

Madžarske obsodbe v Pečuju

Novosadski »Dan« poroča po »Basler Nachrichten«, da je te dni sodišče v Pečuju nastopilo proti dvema velikonemškima agitatorjema. Student Matija Huber je bil obsojen na sedem mesecev ječe, ker je na agitacijskem potovanju dejal, da nemorajo »Madžari izginiti, da jih je treba »zkoreniniti«. Druga sodba se nanaša na bogatega veleposelnika Jurija Müllerja, ki je zaradi zasramovanja madžarskega naroda dobil 1000 pengov denarne kazni in izgubo političnih pravic za eno leto.

Mladino bodo zaposlili

Na Češkem in Moravskem je v zadnjih dneh prostovoljno izstopilo iz šolske službe 3072 učiteljev, odpovedano je pa bilo 592 učiteljicam. Po 1. juliju bodo upokojili vse učitelje, ki so dosegli starost 53 let učitelje in profesorje, ki so stari 55 let. Na izpraznjena mesta bodo nastavili mlajše moči.

Za obnovo kalifata

Na vsem svetu je 270 milijonov muslimanov. Samo 33 milijonov muslimanov živi v lastnih državah. Pod britsko nadoblastjo živi 100 milijonov mohamedancev, pod holandsko 39, francosko 32 milijonov. Do 1924. so imeli vsi Mohamedovi verniki vrhovnega poglavarja v kalifu, turškem sultanu. Zdej govore, da bi Ibn Saud ali egiptski kralj postal kalifa, češur se pa z raznih strani stavljajo velike ovire.

Rusija ni kriva

Medtem ko hoče angleška politika zrušiti narodnosocialistično državo, ni politika Nemčije prežeta z namerami, da bi se bojevala z Rusijo zaradi ideoloških razlogov. Rusija ni kriva, da se je sklenil nemško-italijanski vojaški pakt, s katerim je Nemčiji dano na prosto, da spoštuje ozemlje sovjetske Rusije, krivi sta Anglija in Francija. Nemški življenjski prostor se ustavlja na ruskih mejah, s Poljsko in ne z Rusijo ima Rajh svoj spor, piše »Westdeutscher Beobachter«.

»Mi nismo manjšina«

»Češko Slovo« se sklicuje na izjave odličnih nemških čimteljev, ki so priznali češkemu narodu popolno pravo samouprave in lastno življenje ter zaključuje: »Mi nismo manjšina nego narod.«

Maribor, 13. junija.

»Vse teče« je bila starogrška filozofska resnica, v kateri je zapodan nauk o večnem pretlivanju in presnavljanju mrtve in žive prirode. Vse teče, neprestano, opaženo in neopaženo, teče v vnanjem ali tvarnem, a prav tako tudi v notranjem, duševnem svetu. Bolj kot vnanji je ta svet nestalen, premenljiv, vedno nov. Naravni zakoni so, sodeč po nepremičnem redu, ki vlada v fizičnem svetu, stalni, do čim moramo naše pozitivne zakone vedno in vedno prilagajati novim potrebam in zahtevam človeštva.

Vse teče po določeni zakonitosti, ki so ji nedvomno podrejeni tudi naši zakoni, pa čeprav se človek razlikuje od ostale narave po svojem umu in volji, ki vodita in urejata človeško družbo. Ne moreta pa je voditi tako, da bi moglo biti naše življenje urejeno izven območja naravnih zakonov, oziroma proti njim. Že nešteto krat je zgodovina izpričala, kako posamezniki, narodi in človeštvo v razvoju zastajajo in padajo, če sloni njih red na zakoni, ki so v navzkrižju s naravnim redom. Težka usoda je doletela narode, ki so se po enem ali drugem nagibu posluževali brutalne sile kot sredstva in po njihovem mišljenju utemeljenega prava za izvajanje določene, pretežno politične nadoblasti. Ta ni še nikdar imela drugega poslanstva kot zanikanje eksistenčnega prava drugega naroda in vsa velika in doneča gesla so bila vedno le olepšanje prikritih težej, nosečih zavojalcev vsestranske pravice, nasprotniku pa preobličili dolžnosti, predvsem one, ki najbolj zadenejo njegovo življenjsko sredino — gosposadstvo.

Sovražnik je vedno skušal zlomiti nasprotnikov odpor na najbolj občutljivi strani, ki je vselej bila, je in tudi vedno ostane le ob — kruhu, čeprav bi se naša kultura povzpela v še tako nesluteno višino. Pač dovolj zgovoren dokaz, da je tudi človeštvo vključeno v zakone ostale organske prirode. »Ljudstvo se peha in kriči, ker hoče živeti in se množiti. Potnik, zapomni si to in stori tudi ti tako!« je napisal že pesnik-mislec Goethe.

Vse teče za — vse! Goethejev potnik je vse človeštvo. Vsi narodi imajo pravico in dolžnost dostojno živeti tako, da njih življenje ne ogroža enakih interesov in težej drugih narodov. Kakor teži vsaka rastlinska ali živalska vrsta za svojo ohranitev, tako si prizadeva tudi vsak narod, da vsestransko uveljavi svojo narodno bitnost. Selekcija, pa bilo celo z naj popolnejšo evgeniko, ki naj bi imela po teoriji poslanstva izvoljenih narodov prvenstvo, sega in mora po vseh naravnih zakonih — ki jim je, to poudarjamo, podrejen pozitivni zakon — segati le do meja naroda, čez pa ne.

Če želimo kakemu narodu pokloniti dobrine svoje lastne kulture, mu ne bomo, če smo res kulturni, ponudili tega s silo, ampak po šegah kulturno selekcionirane naroda.

Vse te in njim sorodne »vrlince« so podobne zakonu o sredobežnosti, po katerem težijo vse silnice narazen, vsakebje, v razpad. Življenje, rast, razvoj in napredek pa gre po nasprotnem fizikalnem zakonu sredobežnosti, ki sile veže, usmerja v določeno sredino in spaja v enotno vzajemno delovanje k določenemu cilju. Vse teče, se giblje in v tem »vse« je tudi naše zavestno smotno gibanje ali delo, ki kljuje, ustvarja in presnavlja vedno nove do brine, novo življenje le po zakonu sredobežnosti, oziroma vzajemnosti, ki mu je sila tuja.

Nemški sociolog Gierke je dejal: »Vse, kar človeštvo ima, dolguje vzajemnemu delu.« Te besede naj bi bile opomin nam, še bolj pa ljubiteljem Nietzschejevega nadčloveška.

J. F.

Gradnja predora pod morjem

PARIZ, 13. junija. Tajnik družbe za gradnjo predora pod Rokavskim prelomom (med Francijo in Anglijo) je včeraj izjavil, da bo stopilo vprašanje predora že v kratkem v odločilni stadij. Z angleške strani ni več odpora, kakor je bil doslej. Usoda gradnje se bo odločila letos v jeseni.

SEJA FRANCOŠKE VLADE

PARIZ, 13. junija. Danes dopoldne se je sestel ministrski svet pod predsedstvom predsednika Lebruna.

Sunerjevo slovo od Rima

SPANJA BO VEDNO OSTALA ZVESTA ITALIJI IN NEMČIJI. KONCEM JUNIJA OBISK GROFA CIANA V MADRIDU. POGAJANJA ZA ZVEZO. —

RIM, 13. junija. Španski notranji minister Suner je včeraj odpotoval iz Rima. Pred svojim odhodom je dal dopisniku agencije Stefani izjavo, v kateri je izrazil svoje občudovanje fašistične Italije. Minister je dejal, da bo Španija vedno ostala zvesta Italiji in Nemčiji. Na poučenem mestu se sedaj tudi potrjuje, da bo italijanski zunanji minister grof Ciano koncem t. m. obiskal Madrid. Namen njegovega obiska bodo pogajanja za pristop Španije k italijansko-nemški politični in vojaški zvezi. Pogajanja bodo nadaljevali razgovorov, ki so se vršili sedaj v Rimu ob priliki obiska španskega notranjega ministra Sunerja.

Položaj na Daljnem vzhodu

PRICETEK BLOKADE TIENSINA. PRIPRAVE ZA ATENTAT NA ANGLEŠKEGA VELEPOSŁANIKA. ZASTRUPITEV NA BANKETU. »BELI RUSI« V TIENSINU. —

TIENSIN, 13. junija. Japonci, ki so umaknili vsa svoja podjetja s področja angleške mednarodne koncesije, so začeli postavljati ob meji vojaške straže, ki bodo vsakogar preiskale. Na ta način bodo prizadejali angleški trgovini hud udarec.

TIENSIN, 13. junija. Iz zanesljivih virov so angleške oblasti izvedele, da pripravljajo na veleposlanika Velike Britanije na Kitajskem atentat. Izvedeni so bili obsežni varnostni ukrepi.

TIENSIN, 13. junija. Na banketu, ki so ga priredili Japoncem naklonjeni ki-

tajski krogi s člani japonske vlade japonskemu zunanjemu ministru, so se ravno ob zdravici na navzočih pojavili znaki zastrupljenja. Aretiranih je bilo več oseb. Zastrupljeni so se izven nevarnosti.

TIENSIN, 13. junija. Skupina, ki se imenuje »Beli Rusi«, se je včeraj z japonsko pomočjo polastila zapuščene ruskega konzulata ter na njem razobesila rusko carsko zastavo. Izjavili so, da bodo ostali tam, dokler ne bodo za Rusijo nastopili boljši časi.

Zaupanje je nad močjo

GOVOR PREZIDENTA ROOSEVELTA PRED ABSOLVENTI VOJAŠKE AKADEMIJE V WEST-POINTU

NEW YORK, 13. junija. Prezident Roosevelt je imel včeraj ob razdelitvi diplom gojencem vojne akademije v West-Pointu nagovor, v katerem je dejal, da morajo biti USA močne. Spomnil jih je na usodo nekaterih malih srednje in južneevropskih držav, ki so morale plačati svojo šibkost z izgubo neodvisnosti. Kot vzor dveh

močnih držav je postavil USA in Velika Britanijo, ki se druga druge ne bojita prav zato, ker sta močni. Ta duh medsebojnega spoštovanja in naklonjenosti je prišel prav kar do vidnega izraza ob priliki obiska angleške kraljevske dvojice v USA. Moč ne temelji samo na orožju, temveč na medsebojnem zaupanju in sodelovanju.

Velik pomen Gafencovega obiska v Ankarli

ANKARA, 13. junija. Obisku romunskega zunanjega ministra Gafencuja pripisujejo v diplomatskih progih velik pomen. Namen obiska je utrditev črnomoškega pakta, pristop Bolgarije k Balkanski zvezi in ureditev gospodarskih tekočih zadev. V včerajšnji izjavi je Gafencu podaril podobnost vlog Romunije in Turčije. Prva čuva nad izhodom Donave, druga nad Dardanelami. Prav tako pričakujejo v Ankarli prihod egiptiskega maršala, ki bo obiskal tudi Atene in Bukarešto. V izjavi, ki jo je podal Gafencu, je tudi naglasil, da je Balkanska zveza prav sedaj še bolj trdna, kakor je bila kdaj prej.

Car Boris obišče London?

LONDON, 13. junija. »Daily Express« poroča, da bo bolgarski car Boris po vsej verjetnosti meseca avgusta obiskal London. List pravi, da bi se mogel ta obisk smatrati kot znak bolgarske pripravljenosti za zblizanje in sodelovanje z zahodnimi vevleslami. Na jesen pričakujejo v Londonu tudi obisk grškega kralja Jurija II.

Dogodki na Češkem

PRAGA, 13. junija. Kladenskega morilca še vedno niso izsledili. Napovedane nadaljnje represalije so sicer zastale, ob sedno stanje pa traja dalje. Državni protektor je včeraj izrazil vladi protektorata sožalje zaradi uboja češkega policista v Nahodu in izročil za njegovo mater 50.000 kron. Iz Nahoda je odpoklicana nemška policija.

Francova vlada se preseli v Madrid

MADRID, 13. junija. Dan 18. junija, tretje obletnico nacionalistične nastaje, bodo v Španiji proslavili na najšvanejši način. Tega dne se bo tudi preselila vlada generala Franca iz Burgosa v Madrid, ki bo postal zopet glavno mesto republike.

Borza. Curih, 13. junija. Devize: Beograd 10, London 20,77%, Pariz 11,75%, Newyork 44,30, Milan 23,33, Praga 15,10, Sofija 5,40, Bukarešta 3,25, Berlin 177,87, Budimpešta 87.

Domači zapiski

„Močnejša kot kdakoli poprej“

Dopisniku »Daily Telegrapha« v Ankarli je romunski zunanji minister dejal: »Popolnoma zaupam v slovo Balkanske zveze in njenega poslanstva, da pomaga ohraniti v Evropi ravnotežje in zagotoviti mir. Kar se tiče balkanskega bloka, se je že večkrat pokazalo, da on ni naperjen proti nikomur in ne želi nikogar izključiti. Balkanska zveza je odprta za vse balkanske države, ki uvidevajo potrebo, da s pomočjo skupnih prispevkov služijo interesom Balkana. Balkanska zveza je zdaj močnejša kot je bila kdakoli poprej.«

Slovenska mladina

V dneh negotovosti in kolebanja je naša pot jasna. V službi našega naroda, v brezmejni ljubezni do rodne slovenske grude in slovenske besede ter z zavestjo skupnosti med svobodoljubno mladino vseh narodov, izražamo svojo neomajno vero in program mlade generacije: Branili bomo domovino. — (Mesečnik »Slovenska mladina«.)

Slovenska politika in »hrvatski« Slovenci

Pod tem zaglavljem nadaljuje »Slovenija« že načeti problem sporazumevanja Slovencev s Hrvati in v dopisu iz Zagreba piše: »V politiki se marsikaj odpusti in pozabi, vse pa mora imeti tehten vzrok, naslonjen na realno podlago, kar pa — po vsem sodeč, tukaj ne bo, ker Slovenci smo že dolgo — čreda brez pastirja. Če bi imeli voditelja, ki bi dihal z narodom, bi se bili s Hrvati že davno zblizali in skupaj nastopili za avtonomijo, proti centralizmu. Ali morda hrvatski voditelj terja kaj več? V politiki in narodni zavednosti so nam Hrvati lahko za zgled! Hrvati nimajo tako ostre ločnice duhov v javnem življenju kakor mi, ki se nikakor ne moremo otresti nemških, avstrijskih nazorov iz preteklosti. Teh nazorov se niti naši stari politiki in voditelji obeh tabornov niso otresli.« Hrvatski Slovenci zasledujemo pozornost vsak javen gib matic, saj po njem se dviga in pada tudi naš »javni barometer«.

Če je več otrok...

Ljudje, ki so zrasti v mnogočlanskih družinah, so večinoma pridni in varčni gospodarji in gospodinj v vseh stanovitih. Iz takih družin so izšli najtrajnejši kmetje, obrtniki, ročni in duševni delavci. Skoro vsi naši veliki slovenski moške so iz rodbin z mnogimi otroki. Zeleti je le, da bi tudi država s pomočjo gospodarskih, socialnih in higienskih podpor pomagala vzdrževati narod na višini. Dokler je še zdrav srž v našem ljudstvu, ga je treba z vsemi sredstvi obdržati na tej ravni in ga do skrajnosti negovati. Le če bo naša skrb nesebično posvečena družinam, bomo lahko brez skrbi zrl v bodočnost. (»Roditeljski list«.)

Spori vojvodinskih Nemcev

Novosadski »Dan« poroča, da je nastal med nemškimi prvaki v Jugoslaviji zopet spor zaradi volitev vodje in načel, kako je treba pri nas vzgajati nemško mladino. V zvezi s tem je odstopil predsednik »Kulturbunda« v Apatinu, dr. Schmidt. Novinarjem je dejal, da se je boril in da se bo zavzemal še nadalje za enakopravnost Nemcev z ostalimi državljani Jugoslavije, obsoja pa vsako gibanje in manifestacijo, ki bi izživala oblasti in prebivalstvu ostalih narodnosti v državi.

Tekstilna industrija Slovenije in bombazna produkcija

Po vojni smo dobili v Slovenijo 52 tekstilnih podjetij, od teh jih je 13 v Mariboru. 40 tekstilnih tovarn se bavi izključno s predelavo bombaza in posedujejo 180.000 vreten. So moderno opremljene in so še do nedavnega delale v treh posadnih ves dani. Nabava surovin in pomanjkanje deviz sta delo omejila. Proizvodnja bombaza v Jugoslaviji znaša 1.000.000 kg na 5475 ha zasejane površine. S tem pokrijemo komaj 1% naše celokupne potrebe tekstilne industrije. V Sloveniji so izdelale doslej tekstilne tovarne približno 30.000.000 metrov raznih tkanin na leto.

Angleška suverena v Kanadi

SHERBROOK, 13. junija. Včeraj popoldne je stotisočglava množica sprejela angleško kraljevo dvojico na povratku na kanadska tla. Visoka gosia bosta obiskala še razne kraje v provinci Quebec ter se nato podala v Novo Škotsko. V Halifax, kjer se bosta v četrtek vkrcala na v Evropo.

Nemški demanti

BERLIN, 13. junija. DNB poroča, da so neresnične vse vesti angleških listov, po katerih naj bi se bili ob priliki banketa na čast štabnemu šefu nemške policije Lutzeju v Gdansk razdeljevali v dvorani protirežimski letaki. Prav tako pa tudi za nikuje, da bi bil na Lutzeja v Klajpedi ob vračanju v Berlin izvršen poskus atentata in da bi bil atentator ujet ter ustreljen.

OGROMNE ZLATE ZALOGE USA

NEW YORK, 13. junija. Z včerajšnjim dnem je po novih izkrcajih zlata iz Evrope dosegel zlati zaklad Zedinjenih držav rekordno vrednost 3 milijard funtov šterlingov ali 780 milijard din, kar predstavlja 60% vsega zlata na svetu.

HITLER V LINCU

LINC, 13. junija. Na povratku z Dunaja v Berlin se je kancelar Hitler ustavil v Lincu, kjer mu je prebivalstvo priredilo navdušen sprejem.

SPREJEM PRI BONNETU

PARIZ, 13. junija. Zunanji minister Bonnet je sprejel včeraj poljskega veleposlanika.

MEDNARODNO TENISKO PRVENSTVO FRANCIE

PARIS, 13. junija. V igri mešanich parov je francosko-jugoslovanski par Mathieu-Kukuljević premagal jugoslovanski par Kovacic-Mitic s 7:5, 6:1.

ZMAGA ZAGREBA NAD BRATISLAVO
ZAGREB, 13. junija. Boksarska reprezentanca Zagreba je premagala reprezentanco Bratislave.

Dunajska napoved

Večinoma močno oblačno, tu in tam nevihte, bolj hladno.

Mariborska napoved

Spremenljivo oblačno in vetrovno vreme s krajevnimi padavinami. Temperatura brez večjih sprememb. Včeraj je bila najvišja toplota 23,4, danes najnižja 13,7, opoldne pa 19,5. Padavin je bilo od sinoči 0,3 mm.

Novice

Nekaj predlogov za narodno-obrambno delo

Vseposod je treba postaviti zanesljive in trdno vzgojene značaje in jim nuditi podporo

Poleg duhovnikov, zdravnikov in drugih redkih šolancev na našem podeželju, so učitelji najštevilnejši v kadru izobražencev, vsled česar nosijo levji delež kulturno prosvetnega dela v naši vasi na svojih ramenih. Najtežje delo imajo ti tečaji na polju slovenskega napredka v obmejnih in narodnostno mešanih krajih, kjer mora iti njihovo delo še bolj v globino in širino kot kjer koli drugje. Osnova za tako delo pa more biti le temeljito poznavanje krajevnih in splošno narodnih razmer, dobra pokodovanost glede možnosti in načina taktike pri organiziranem narodno-obrambnem delovanju, poleg tega pa absolutna oblastvena zaščita učiteljskega, ki se mu mora dati tudi materialna podpora.

Konkretno naj izvezni ta osnovna zahteva v sledečem:

Za delo na naši severni meji in na Kočevskem naj se izobrazijo delavci v daljših in dobro organiziranih tečajih, ki bi jih priredila kraljevska banska uprava brezplačno za tiste učitelje, ki žele v teh krajih delati. Tečaji naj bi bili v Mariboru, Murski Soboti in Kočevju. Učitelj bi se moral pred vstopom v tečaj obvezati, da bo vztrajal v obmejnem odnosno kočevskem kraju, kjer želi službovati, ali kjer bo šele nastavljen, vsaj tri leta.

S tem poslednjim bo osigurana povezanost in temeljitost dela, ki je danes vse raztrgano, ker se pod silo razmer selijo v narodno ogroženih predelih učitelji iz kraja v kraj kot ptice selivke. Prvi pogoj za prenehanje teh več ali manj prislinskih selitev pa je, da se zbrise enkrat za vselej s teh krajev sramotni žig »kazenskega mesta«.

Z omenjenimi tečaji naj se aktivizira predvsem mlajše učiteljstvo v tej smeri, da bo iz lastnega notranjega nagiba vlagala prošnje za nastavitve v kraje, kjer so pereči naši narodni interesi. Na tak način bodo prišli tja ljudje, katerih sposobnost in volja za težavno delo bosta preizkušena v tečaju, posebno pa v samostojni odločitvi. Šele s tem bo dan pogoj za enotno hotenje in stremljenje učiteljev v narodno ogroženih, čeprav sicer zapuščenih krajih; učitelji ne bodo več hodili

Pismo uredniku

Gospod urednik! V polemiki, ki se je razvila v obliki pisma na Vaš cenjeni naslov okoli nameravane ustanovitve nove pedagoške visoke šole v Ljubljani in nezaposlenosti profesorjskih in učiteljskih kandidatov, tudi naše društvo odgovorilo in ste ta odgovor v Vašem cen. listu objavili, za kar se Vam zahvaljujem.

Ker naše ponovno pobujanje pisarjenja o hiperprodukciji inteligence, zlasti profesorjskih in učiteljskih kandidatov ni začelo, se sedaj še enkrat obračamo na vse polemizirane iz skrenute prošnje, da najprej prouči vprašanja, o katerih pišemo in polemizirajo. Prosimo jih predvsem, da nehajo pisariti o hiperprodukciji profesorjskih in učiteljskih kandidatov, ker take hiperprodukcije pri nas sploh ni. Sedanja nezaposlenost profesorjskih in učiteljskih kandidatov je le posledica dejstva, da z novimi nastavitvami ne krijemo niti najnujnejše potrebe. Hiperprodukcija bi nastopila šele takrat, kadar bi bile krte vse potrebe, kadar bi vse šole, vsi oddelki in število učnih ur in učnih moči odgovarjali zakonskim predpisom. Da bi tako stanje nastopilo, bi morali zaposliti vse doslej nezaposlene in povečati »produkcijo«. Vse to smo ponovno poudarili tudi v Vašem cen. listu in smo svoje trditve podprli tudi s številnimi podatki.

Pisanje o hiperprodukciji profesorjskih in učiteljskih kandidatov zatorej smatramo za brezvestno, ker izkrivlja resnico in vzbujajo zgrešeno javno mnenje, da se moramo naš položaj zahvaliti dejstvu »hiperprodukcije« ne pa dejstvu nekritične potrebe. Tako pisanje nemalo škoduje napredku našega šolstva in našemu položaju. Z odličnim »štovanjem«!

Društvo brezposelnih prof. kandidatov v Ljubljani.

na nova službena mesta z odvratnim občutkom, ki ga izkazuje premestitev po kazni ali po službeni potrebi.

Toda ne smemo se ustaviti že pri tej akciji. Korenito moramo obdelati še to, kar so zamejci že zdavnaj rešili. Tu je namreč tudi gmotno vprašanje naših narodno-obrambnih delavcev. Ti službujejo večinoma v krajih, kjer je preskrba z živilom težavna, vsled česar je prehrana poudarjena, ki imajo slabe in oddaljene prometne zveze ter tako slabo povezanost z gospodarskimi odn. kulturnimi središči. To so pomanjkljivosti, ki prihajajo pri delu teh učiteljev še posebno do izraza. Zato jim je treba priskočiti na pomoč in zvišati njihove prejemke (pred nekaj leti so bile plače uradnikov neupravičeno znižane, čeprav so cene življenjskih potrebščin stalno naraščale in so se dvignile od krize naprej za okrog 30%) s tem, da se jim odobri za narodno-obrambno delo redna mesečna nagrada. Ker je malo verjetnosti, da bi bilo mogoče pritegniti k tej akciji državno blagajno, naj ustvari kralj. banska uprava za to poseben fond.

Vse navedeno zahtevajo naši narodni interesi. Drugod so vprašanje organiziranja dela v obmejnih in narodno mešanih krajih že zdavnaj rešili s tem, da ne pošiljajo v njih uradnikov po kazni, marveč svoje najboljše moči, ki jih podpirajo gmotno oblastva in pa privatne organizacije. Napravimo tudi pri nas v tem pogledu korak naprej!

Elektrifikacija Sv. Trojice v Slov. gorah

V tako lepem kraju Slovenskih gor, pri Sv. Trojici razsvetljujejo prijazne domove petrolejske leščerbe. Letoviščarji, ki prihajajo tako radi k Sv. Trojici, so nad takšno razsvetljavo pač upravičeno razočarani. Nerazumljivo je, da tam ni elektrike, ko je v bližnjem Sv. Lenartu zasebna električna centrala.

Ze večkrat so pokrenili Svetotrojčani akcijo za elektrifikacijo svojega trga. Toda zadeva je vedno obitala na mrtvi točki. Leto so potekala in kraj mora še vedno uporabljati petrolejke. Ko sem se mu-

ZAKON O ELEKTRIFIKACIJI

Načrt zakona o elektrifikaciji je dogotovljen. Poslali ga bodo vsem gospodarskim ustanovam v državi v proučitev, nakar bo izdan nov zakon o elektrifikaciji. Smisel tega zakona je v dejstvu, da bodo odslej imeli prvenstvo v ustanavljanju novih električnih central država, banovine in občine. Šele, če ta upravna telesa ne bodo imela interesa na ustanovitvi električne centrale, dobi zadevno koncesijo zasebni kapital.

NAČRT DRŽ. ŽELEZNIC

Po 10-letnem načrtu državnih železnic bo nabavila železniška uprava do konca l. 1940. 125 novih lokomotiv in znatno število novih vagonov vseh vrst. Železnice bodo svoj vozovni park izpopolnile in odstranile vse pomanjkljivosti. V tem pogledu se mora Jugoslavija približati stanju jugovzhodne Evrope, kjer je žel. industrija zelo lepo razvita.

VELIK POŽAR NA DRAVSKEM POLJU

Včeraj popoldne je izbruhnil pri posestniku Francu Modriču na ješčini velik požar. Ogenj je uničil hišo in gospodarsko poslopje, orodje in krmo. Škoda je nad 70.000 dinarjev, ki pa je samo delno krita z zavarovalnino. Požar je nastal na tramu, ki je bil vzdan v dimnik. Modričeva žena je kurila v krušni peči. Zaradi silne vročine se je tram vnel in ogenj je hipoma obelil hišo ter jo upepelil.

NESREČA PRI PODIRANJU

Posestnik Gregor Špes v Juršni vasi pri Slov. Bistrici je podiral v gozdu smreke. Eno podirajoče drevo pa se je po nesreči zvalilo nanj ter mu pretrgalo črevesje.

O Ni. Vis. kvegnja Olga se je za čestitke k rojstnemu dnevu potom dvorne pisarne vsem najlepše zahvalila.

O V Ljubljani sta se poročila tehnični vodja Mariborske tekstilne tvornice g. inž. Alojz Gregorič in gđ. Ema Krajčeva.

O Sv. Trojica v Slov. gor. Naši naročniki in čitatelji od Sv. Trojice in okolice naj sporoče svoje želje v trgovini Dreo pri Sv. Trojici g. Bolanu Dreu, ki je naš tamkajšnji dopisnik. Tam se sprejemajo tudi novi naročila.

O Popravek iz Laškega. G. Fedor Blaskovič, družabnik Tekstilne tovarne d. z. o. z. v Laškem, nam je poslal na notico »Zanimiva poroka v Laškem«, ki je bila objavljena v »Večerniku« 6. t. m., naslednji popravek: »Predvsem ni res, da je moje krstno ime Fedro, temveč je res, da mi je ime Fedor. Ni res, da se bom poročil z gđ. Greto Luckmannovo v Laškem, temveč je res, da se bom poročil z

ne, čeprav so cene življenjskih potrebščin stalno naraščale in so se dvignile od krize naprej za okrog 30%) s tem, da se jim odobri za narodno-obrambno delo redna mesečna nagrada. Ker je malo verjetnosti, da bi bilo mogoče pritegniti k tej akciji državno blagajno, naj ustvari kralj. banska uprava za to poseben fond.

Vse navedeno zahtevajo naši narodni interesi. Drugod so vprašanje organiziranja dela v obmejnih in narodno mešanih krajih že zdavnaj rešili s tem, da ne pošiljajo v njih uradnikov po kazni, marveč svoje najboljše moči, ki jih podpirajo gmotno oblastva in pa privatne organizacije. Napravimo tudi pri nas v tem pogledu korak naprej!

Elektrifikacija Sv. Trojice v Slov. gorah

dil pri Sv. Trojici, sem o vprašanju elektrifikacije prosil trojiškega župana g. Klemečiča za pojasnilo. Zatrjeval je, da se bo občina ponovno pobirala za rešitev tega perečega problema, od katere zavisi uspešnejši razvoj tujskega prometa. Baje je dobila občina že zagotovilo, da bo pri elektrifikaciji pomagala tudi mariborska mestna občina, ker Sv. Trojica v veliki meri zalaga mariborski trg. Kolikor bo mogoče, bo storila tudi trojiška občina, ostalo pa domači gospodarski krogi, da bo Sv. Trojica čimprej elektrificirana.

gđ. Herto Luckmannovo v Ljubljani. Ni res, da se je te dni dala krstiti moja mati, ker bi naj bila židovskega pokolenja, temveč je res, da je bila moja mati Aranka Blaskovič roj. Schelling povsem ariskega pokolenja in je umrla že l. 1909.

O Dve nesreči. V Ribnici na Pohorju je padla skala na nogo tesarja Fr. Vertnika iz Hudega kota in mu jo zlomila. — V Spišnici pri Svetini pa je nabodla krava viličarja Friderika Holca.

O Svojo smrt je napovedal 72-letni posestnik Ivan Grabner iz Kostrevnice pod Sv. Goro. Dejal je, da bo točno o polnoči umrl, kar se je tudi zgodilo.

O 115.000 obiskovalcev ljubljanskega velesejma. Včeraj je bil zaključen XIX. ljubljanski velesej, ki je zelo lepo uspel. Letošnje mednarodno gospodarsko prireditve je obiskalo 115.000 ljudi.

O Občinski sluga — proslabo plačan. Sluga občine Spodnji Polstava v Pragersko, je za svoj trud mnogo preslabo plačan. Z bormini 450 dinarji mesečne plače mora preživljati petčlansko družino. Poleg tega ima že štiri leta te službe in še ni nastavljen. Zato naj se občina zazeve njegove razmere in če ga ne nastavi, mu naj da vsaj boljšo plačo, da bo lažje preživel sebe in družino!

O Človeške kosti so našli na nekem zemljišču v Zagorju ob Savi. Razširila se je govorica, da so to ostanke nekega čevljara, ki je pred 10 leti neznanokam izgubil.

O S kolesom v smrt. Delovodja Grad Jernel, star 60 let se je v Retečah na kolesu peljal nadzirat delavce na cesti. Na neki strmini je na ostrem ovinku padel in strmozvalil več metrov globoko v prepad, kjer se je ubil.

Celje

O Umrl je v celjski javni bolnišnici g. Josip Pristovšek v starosti 50 let. Pokojnik je bil kot pasar in zlatar uslužben pri tvrdki A. Ležnik v Celju. Pri prošnji voljni gasilski četi v Celju je bil vodja sanitetnega oddelka. Tovariši so ga položili na mrtvaški oster in v gasilskem domu na mestnem poglavarstvu, od koder bo danes

Gospodarska pogajanja z Nemčijo

TEČAJ NEMŠKE MARKE SE JE DOLOČIL NA 14.30 DIN

V Kölnu so bila zaključena pogajanja stalnega jugoslovanske-nemškega gospodarskega odbora. Na teh pogajanjih so bili določeni odnosi do Češko-moravskega protektorata. ter nov tečaj nemške marke. Češko-moravski protektorat se bo še vnaprej smatral v carinskem, trgovinskem in denarnem oziru kot posebno ozemlje. Kilnški sistem s čl. kro-
mo ostane še nadalje v veljavi; tečaj kro-

BAYER

Aspirin

Tablete

Pažnja Vas varuje izsočnanja

Zelo je pri nakupu Aspirin tablet paziti na »Bayer«-jev križ, koji brez tega znaka ni Aspirin.

ASPIRIN

TABLETE

Dolger reg. pod št. Brojem 32808 od št. 11. 11. 1938.

ob 17. in pol pogreb na mestno pokopališče.

c Delo dobijo pri Borzi dela: 4 hlapi, 1 žagar, 1 zlatar, 4 urarji, 1 čevljar, 5 kmečkih dekel, 10 kuharic, 1 sobarica, 1 gospodinja, 1 orožniška kuharica, 3 služkinje, in 2 postrežniki.

c Napad. 20-letni delavec Jože Bereko iz Rogaske Slatine, se je te dni mudil v neki gostilni v Spodnjem Sečevem. V gostilni so ga napadli neki moški iz Cerovca in ga z noži hudo poškodovali po glavi in levi nogi. Spravili so ga v celjsko bolnišnico.

c Borza dela. 10. junija je bilo v evidenci 514 brezposelnih in sicer 457 moških in 57 žensk.

c Nesreče. 22-letna delavka Marija Ribič pri Sv. Juriju ob Taboru je padla s kolesa. Zlomila si je desno nogo in poškodovala desno roko. — 71-letni posestnik Zorko Martin od Sv. Stefana pri Zumu je v Petrovčah stopil iz mestnega avtobusa. V tem času je privozil mimo neki avto, ki je Zorka podrl na tla in ga močno poškodoval po glavi in vratu. — 13-letni posestnik sin Anton Lončar iz Gomilke je padel pri telovadbi in si zlomil levo roko v zapestju. — 40-letni pomočnik monter Stefan Kumer iz Polzele se je peljal s kolesom iz Polzele. Na cesti ga je povozila neka kočija. Dobil je poškodbe po glavi in trebuhu. — Vsi poškodovanci se zdravijo v celjski bolnišnici.

Ptuj

p Učitelji, ki so preteklo soboto prišli v Ptuj na obmejni učiteljski tabor, so si popoldne ogledali starodavnosti mesta. Obiskali so tudi revne Haloze.

p Nesreče. Golob Barbari, 33-letni tkalci v tovarni »Vunatekst« v Majšpergu, je stroj odrezal prst. Toplak Ivan iz Stranjcev pri Sv. Lenartu pri Vel. Nedelji si je pri padcu v gorici zlomil nogo. Oba ležita v ptujski bolnišnici.

p Pretep v vinotoci. V vinotoci pri Jurčec Franc v Brezovcu pri Novi cerkvi so neki vinjeni sejmariji napadli viničarja Emeršiča Ivana iz Brezovca. Posušili so se celo nožev. Težko ranjenega so spravili v ptujsko bolnišnico.

p Požar. Izbruhnil je požar v Vel. Nedelji pri Valentinu Rakušu. Otroci so v listnjaku zanteli ogenj. Kmalu so zajeli plameni hišo. Škoda je delno krita.

»Da, da, vedno storimo vse, kar moremo«

Maribor

Opombe k nedeljski nesreči

Strahovita slivniška avtomobilska nesreča je še vedno predmet najrazličnejših komentarjev. Nad 50 ljudi je bilo med življenjem in smrtjo ob času te nesreče. Le izredno srečnemu naključju je pripisalo, da ni bilo več smrtnih žrtev. Kljub temu pa naj bo smrt mladenčka Timovskega zadosten vzrok, da o tej nesreči „ekoliko razmislimo“.

Po zakonu je prepovedano prevažanje ljudi s tovornimi avtomobili. Veljavni zakon ne sme poznati izjem, kar se je videlo iz mnogih primerov, ko so bili lastniki tovornih avtomobilov, ki so na cesti slučajno vzele s seboj kakšnega popotnika, občutno kaznovani. V Slivnici pa je bilo v življenjski nevarnosti nad 50 ljudi. Mnogi ljudje so se že v Mariboru zgrozili, ko so videli tovorni avtomobil, ki je

bil natrpan s potniki. Kakor sardine so bili ljudje na avtomobilskem platišču. Slutili so nesrečo, saj je bila teža vseh potnikov mnogo prevelika za ponesrečeni tovorni avtomobil. Če že niso opazili tega lokalni varnostni organi, bi morali odvoz preprečiti v Mariboru. Vsekarer pa je treba poskrbeti, da odslej do takšnih nesreč ne bo več prišlo, kajti zakon mora veljati za vse.

Ana Zimova podlegla

Okoli 11. ure ponoči je umrla na kirurškem oddelku žena železniškega delavca Ana Zimova, o kateri smo včeraj poročali, da si je prebila glavo pri prometni nesreči v Hotinji vasi.

Ranjenci zadovoljivo okrevajo

Stanje poškodovancev, ki so se tako tragično ponesrečili pred znanom Novčaricovo gostilno v Slivnici pri vožnji z nedeljske točbo Rdečega križa v Mariboru, je na splošno precej zadovoljivo. — Štirje poškodovanci so že odšli iz bolnišnice v domačo oskrbo. Poleg 17-letnega posest. sina Franca Temniška, ki je bil mrtev na kraju nesreče, je bila še zelo

nevarno poškodovana 11-letna Ivana Margučeva, ki ji je počila lobanja in za življenje katere so se sprva resno bali. Vendar pa vse kaže, da bo deklica ostala pri življenju. Ostali poškodovanci imajo manj nevarne poškodbe. Po večini imajo poškodbe na glavi, na rokah in nogah ter manjše ali večje praske.

Učiteljstvo o viničarskem vprašanju

V mali dvorani Narodnega doma v Mariboru je bilo pred kratkim dobro obiskano zborovanje obmejnega učiteljstva, saj rešujejo ne samo svoja stanovska marveč vsa obmejna vprašanja. Se-stanek je vodil predsednik gosp. Minko Varda od Sv. Marijete ob Pesnici, ki je imel daljši nagovor. Problemi obmejnega učiteljstva so tesno povezani z vsemi obmejnimi problemi: narodnostnim, gospodarskim, kulturnim in socialnim. Obmejni

učitelji, ki se zaveda svojega poslanstva, je regulator vsega življenja ob meji. — Nedavno zborovanje je pokazalo, da se naše obmejno učiteljstvo tega poslanstva v polni meri zaveda. Eno izmed glavnih perečih in nerešenih vprašanj naše meje je viničarsko vprašanje. Učiteljstvo je sklenilo, da se bo z vso ljubeznijo in idealizmom posvetilo temu problemu, ki mora v interesu močne meje biti čimprej ugodno rešeno.

ke hiše mreže, odnesel klobase itd. Nekaj zatem pa so ga že orožniki aretirali pri nekem biljaržu v Boharini. Mali kazenski senat okrožnega sodišča v Mariboru ga je obsodil za kaznivajoča dejanja na 7 mesecev strogega zaporja in na izgubo časovnih pravic za dve leti.

m Odlikovan župnik. Z redom sv. Save 4. stop. je bil odlikovan župnik Ivan Solinc iz Fluv. Bistrice.

m Iz upravno politične službe. Napredovala sta okrajna načelnika dr. Janjo Šiška iz Maribora in Ivo Milač iz Dravograd.

m Poročila sta se upokojeni majar in vodja podružnice zavarovalnice »Commercial Union« v Mariboru g. Milan Komareti z gospo Clelio pl. Podorjevo iz Zagreba.

m Gostovanje mariborske drame v Ljutomeru. V sredo, 14. t. m., bo gostovala mariborska drama z izredno duhovito komedijo — »Dva tuceta rdečih rož«. Sodehujejo: gđ. Rasbergerjeva. g. Kovič Jože, g. Košič in g. Savinova. — Režira glavni režiser Jože Kovič.

m Koncert v mestnem parku bo jutri v sredo ob 19. do 10. ure zvečer. Igra vojaška godba pod kapelnikom g. Jirančkom.

m Jadralno letalska skupina Maribor II. poziva vse, ki se žele prijaviti v njen jutranji jadralno-letalski tečaj, da to storijo nemudoma. Tečaj se prične koncem tega tedna, najkasneje pa 19. t. m. ter se prijave po pričetku tečaja ne bodo mogle upoštevati. Prijave in informacije pri »Putniku«.

m Preprič za stojnico na trgu se je vnel med stasitim Slovincem in gospi iz Oseka in mlado kmetico, ki je dobila celo par krepkih za uho. Red je napravil šele stražnik.

m Kolesar povozil otroka. V Smetnovi ulici je mlajši kolesar povozil 5 letno ravnateljstvo hčerko Emo Kovačičevo, ki si je zlomila levo nogo.

m V blevu okraden. Precej vinjenega hlapca Gasparja Korosca iz Vajnga v Sliv. gorah so spravili v neki hlev na Aleksandrovi cesti, da bi se tam prespal. Ko se je zjutraj prebudil, je ugotovil, da mu je nekdo ukradel srebrno uro in 168 denarjev.

m »Sokojska planinska koč«, r. z. z. o. z. v Mariboru opozarja na svoj občni zbor, ki bo jutri, v sredo, ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma.

m Tatvine koles. Iz dvorišča v Gosposki ulici 30, je bilo ukraden restavraciji Francu Veingerlu kolo »Millenmarke« z evid. št. 78527. Kolo je nekdo ukradel tudi posestniku sinu Rudolfu Škofiču od Sv. Jakoba v Slov. gorah. Ukraden kolo je znamke »Puche« in reg. s številko 137754.

m Prepreden vlomilec. V stanovanju carinskega posrednika Maksa Samca na Zrinjskega trgu je neznan vlomilec skušal vdreti z dietom, pri čemer pa so ga ljudje preprečili.

m K požaru v stanovanju gosp. Ivana Waldhauserja nam pojasnjuje g. Waldhauser, da požar ni nastal zaradi njegove neprevidnosti, ampak zaradi tečnega ognja, ki je ostalo v štedilniku. Požar je gosp. Waldhauser sam pogasil ter tvega-joč težke opekline preprečil vsako nevarnost in škodo.

m Tihotapčeva smola na kolodvoru. Na glavnem kolodvoru so prišli znanega tihotapca Franca G., pri katerem so našli mnogo žigalnikov, saharina in 40 paketov izrahnih kart.

m Velika tatvina denarja. V Srebotju v Slov. gorah je neznanec vlomil v hišo posestnika Kaurana in ukradel 21.000 din gotovine ter za 25.000 din hranilnih knjižic. Skupna škoda znaša 46.000 din.

m »Preganjanje« ribičev. Mariborska policija je priredila že več racij na črne ribiče. Polovili so že več oseb, ki so lo-vile brez dovoljenja.

* Našim turistom se nudi te dni prilika, da z majhnimi stroški vidijo naše turistično in zgodovinsko najzanimivejše kraje: Sarajevo, južno primorje, Crno goro in Južno Srbijo — na izletu Putnika od 7. do 14. junija. Cena potnega aranžmana z vožnjo v drugem razredu znaša din 2475,—, v tretjem razredu din 2310,—, prijave do 5. junija.

* Cenejšje plinske maske. Nekatera humanitarna in kulturna društva bodo predela v najkrajšem času zahtevano število plinskih mask po nižji ceni. V Mariboru vodi akcija društva Rdečega križa. Plinske maske, ki jih izdeluje tvrdica Bata v Borovni, so moderne in brezhibne. Model je pregledan tudi od strani vojaških oblasti in je bil spoznan kot odlično ter popolnoma odgovarjajoč svrhu, kateri je namenjen. Društvo Rdečega križa vabi vse interese, da se takoj ali najkasneje do 15. t. m. prijavijo v društveni pisarni (Sre-sko načelstvo, 2 nadstropje, soba 43). Poznejša naročila se ne bodo upoštevala.

* Poročne prstane prodaja po teži M. Jiger-jev sin, juvelir, Gosposka 15. Prodaja tudi na obroke brez povišanja cen.

m Dva zlata prstana sta izgubila železničarjevi ženi Antoniji Rojsovi s Trzaskice ceste 25.

m Nočna lekarniška služba (od 10. do vključno 16. junija): Mestna lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85; lekarna pri sv. Roku, vogal Aleksandrovi in Meljske ceste, tel. 25-32.

Kino

* Grajski kino. Danes zadnjikrat Zeleni car, Gustav Džessi. Od srede Parisko dekle, Silly Pons.

* Kino Esplanade. »Rasputin«, grandiozni francoski film največjega formata s Harry Baum-om in Marcel Chantal. Kot dodatek prikazujemo obisk Nj. kr. V. kneza namestnika Pavla in kn. Olge v Berlinu.

* Uročno kino. Do vključno petka »Velika ljubezen«, sijajna zabavna veseloigra z William Powell-om in Myrna Loy.

Radio

Sreda, 14. junija

Ljubljana: 12. Nekaj komorne glasbe; 12.45 Napovedi in poročila 13.20 V. mo-gače, kar kdo hoče (na ploščah); 18. Mladinska ura; 18.40 Predavanje o delavstvu; 20. Violinski koncert; 20.45 Valčekovi kralji; 21.15 Ciganske pesmi poje ruski sekt; 22.15 Plesne pesmice pojeta Ježek in Jožek. — Beograd: 17.20 Popokidski koncert; 19.05 Ciganski orkester; 20.30 Prenos proslave Jovana Mokranjca. — So-fija: 18. Popolnarni koncert; 19. Bellinjeva opera »Norma«, nato ob 22. Plesna in lahka glasba. — Firenze: 21. Mascagnjeva opera »Cavalleria rusticana«. — Varšava: Veliki koncert Choplovihi del. — Dunaj: 21. Serenada dunajskih simfonikov. Pariz PTT: 20.30 Festival Maurice Ravela. Bratislava: 20.20 Večer opernih melodij.

Borzna poročila

Devize. Ljubljana. Uradni tečaj: London 206.15—209.35, Pariz 116.40—118.70, New York 433.3—444.3, Curih 955—1005, Milan 231.85—234.95, Amsterdam 2342—2380, Berlin 1771.12—1788.88, Bruselj 749.40—761.40. Tečaj na svobodnem trgu: London 256.40—259.60, Pariz 144.83—173.13, New York 5455.69—5515.69, Curih 1236.57—1246.87, Amsterdam 2913.05—2951.05, Bruselj 932.10—944.10.

Effekt. Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda 468—470, 4 odst. agrarij 60.50 d, 4 odst. sev. agrarij 60—60.75, 6 odst. bogl. obr. 85—90, 8 odst. dalm. agrarij 86.50—87.50, 7 odst. dalm. pos. 89 d, 7 odst. inv. pos. 99.50—100.50, 7 odst. Blair 94.50 88, 8 odst. Blair 101.50 d, Delnice: Nar. banka 7500 d, PAB 212 d, Trbovlje 172.50 do 173.

Blagovna poročila

Novosadska borza: Pšenica: baška 148—150, sremenska 148—150, slavonska 149—150, banatska 145—152. Rž: baška 140—142. Ječmen: baški in sremski 155—157.50, juri 180—185. Koruza: baška 111—113. Moka: baška in banatska 0.05 in »Ogg« 232.50—242.50, 2. 212.50—222.50, 5. 192.50—202.50, 6. 172.50—182.50. Riž: baški in sremski beli 285—300.

Ruška razstava Šušmelja in Goloba

Razstavlja akademski slikarja F. Golob (9 lesorezov in 2 olij) in L. Sušmelj (8 olij, 8 grafik, 10 akvarelov in 2 skici iz mavca). Razstava je pod častnim pokroviteljstvom ruškega Sokola in je redna prirediteljstva društva »Slovenski lik« ter bo odprta do nedelje 18. junija. — Vstopnine ni!

Akademski slikar L. Sušmelj je doslej šele malo razstavljal, v Celju in ob pri-liki letošnjega Umetnostnega tedna v Mariboru ter v Sečnici ob Dravi pred leti. Vse te razstave so bile premalo enotne, ali pa je bil Sušmelj še vse premalo do-grajen in jasan, da bi lahko pokazale si-lo njegovega svojstvenega ustvarjanja, skratka njegovega lika in njegove moči. Sušmelj je reda Sečnici, vendar ne smemo nikakor iskati tu vzroka, da je razstavljal prav v Rušah. Sušmelj je, kakor pravi sam v katalogu, zrasel iz naše vasi, v sliko hoče vnesti tudi živlensko vsebino, pretežno vsebino naše vasi in malega človeka. Doslej se je mnogo pisalo in se še piše o popularizaciji likovne umetnosti v najsiirjih plasteh naroda, ali vse do danes se je z malimi izjemami razstavlja-lo le v mestih, zato naj bo razstava v Rušah nov moment v prirejanju tovrst-nih razstav. Zadnje je tudi naglasiti v so-boto zvečer ob otvoritvi g. inž. Ter-zan.

Najstarejša Sušmeljeva dela so nje-gove grafike, ki sežejo močno v šolo. Ča-kalnic, Zegnanje, Na sejmišču, S perle-rije in Pri obedi: vse so zrastle iz social-ne vsebine starejšega datuma. Eno najmočnejših del na razstavi, v kateri se je pokazal Sušmelj v vsej svoji moči in s katerim presega na izrazni silni in enofini izdelavi pa je oja Ruške lo-

varne. Pri tej podobi, ki je tako kompo-zicijsko kakor svetlobno dobro rešena in ki presega po lahkotni igri barv v na-sprotnu z nekaterimi Sušmeljevimi deli, ki imajo precej izmučene barve, stopa v ospredje vsa toplina barv, s katerimi je Sušmelj podobno docela izpopolnil. Pri tem oja se vidi pot, ki jo je napravil slikar od grafik za brano, Pri luči, oc akva-rela Hiša s Pohorja do oja Ruški pejsaj (3), da Partije s Kozjaka in končno do oja Ruške tovarne, iz Partije s Kozjaka je čutili zgodnjo pomlad in počasno pre-bujenje zemlje, enako dobro je zadet že omenjen Ruški pejsaj (3) v temnem in toplim koloritu.

Manj iskalski in enostavnejši je Suš-melj v akvarelih Motivji iz grabe (22, 25), Orač, Jesen. K te skupini bi spadalo tudi oja iz Lohnice. Zelo živa sta nadalje Kozolec, ki bo najboljši akvarel na raz-stavi, in Hiša s Pohorja.

Nasproti Sušmelju se Golob, ki bolj gostuje na tej razstavi, ni pokazal dru-gačnega, kakor smo ga že videli. Nje-govi lesorezi so znani, prav tako obe oja iz Mežiske doline, ki sta značilni po dr-znih barvah, močnem koloritu in barvnih kontrastih.

Razstava je za Ruše kulturni dogodek prvega reda. Prav je, da je Sokol s svo-im povabilom za razstavljanje utri pot svojemu domačinu. Pri tej priliki človek nehote misli tudi na gmočni uspeh raz-stave in zapisal bi, da bi bilo dobro, če bi tudi ruška občina storila svojo dolž-nost in odkupila kako delo. Podprla bi s tem umetnika, obenem pa bi ohranila sliko spomin na najlepši kulturni dok-ument o prvi ruški umetniški razstavi. —

NASTOP KAVKAŠKIH KOZAKOV

V Maribor je prispela večja skupina kavkaških kozakov, složnih telovadcev, plesalcev in jahalcev. Danes nastopijo prvič ob 18. uri na stadionu »Železničarja«: jutri, v sredo 14. t. m. drugič ob istem času. Nastopili bodo z znano kosaško »džigitovko« na konjih, piramido na kon-jih, peli bodo kosaške pesmi ter poka-zali še par drugih točk zanimivega pro-grama.

SKRBINŠEK DOBIL ZADOŠČENJE

Poročali smo, da je mariborski gle-dališki igralec Vladimir Skrbinšek tožil svojega ljubljanskega stanovskega tova-riša Cirila Debeveca zaradi klevete. Skrbinšek bi moral biti v Ljubljani anagažiran. Ker pa ga je nekdo denunciral, do angažmana ni prišlo. Preiskava je do-gnala, da je krivec Debevec. Pri drugi razpravi je bil toženec obsojen zaradi klevete na 500 din denarne kazni, v pri-meru neizterljivosti pa na 9 dni zaporja. Sodba je bila izrečena pogojno za dve le-ti Debevec bo moral plačati stroške ka-zenskega postopanja.

NAPAD IZ MAŠČEVANJA

V mariborsko bolnišnico je prišel iz Podpece pri Konjicah težko poškodovan 24 letni dnmir Ivan Senker. V nedeljo mu je neki možki iz maščevanja vrgel kamen v glavo, ker ga je pred kratkim siloma selil iz stanovanja na občino.

PRI BILJARDU ARETIRANI SVEDRO-VEC.

27-letni steklar Ivan Maček je sved-rovec stare sorte. Je to eden izmed ti-hih enostavnih vlomilcev, ki jim je vlo-milstvo prešlo v meso in kri, in ki niti ne mislijo na kak masten kapital pri vlo-mih. Zadovoljni so, da si od časa do časa privoščijo dobrot, ki jih imajo tudi dru-gi ljudje v izobilju. Maček se je potepal potlej, ko je odšel predlamskim iz zapo-rov, po raznih službah in se preživljal z beračenjem. 12. aprila pa je danes že s pokojnim in tragično preminulim pajda-šem Marjanom Pajerjem vlomil v neko gostilno v Slovenski Bistrici in odnesel iz omare, ki jo je odprl s svedrom, ciga-rete, žganje, vino in ženski plašč, teden dni zatem pa je v Konjicah odtrgal z ne-

Kultura

Produkcija šole Glasbene Maticе v Celju

Šola Glasbene Maticе v Celju je 5. t. m. zvečer zaključila svoje letošnje šolske nastope. Moramo po povedati, da s tem ni zaključila svojega rednega pouka, ki traja vse do Vidovega dne!

Ob vseh treh nastopih so gojenci nižje, srednje in višje stopnje dokazali, da vladajo na tem zavodu jasen sistem, po katerem se odgajajo naši mladi glasbeniki, med katerimi opažamo vsako leto nekaj prav izrazitih talentov. Pa tudi ostali gojenci se od leta do leta vidno razvijajo in napredujejo. Tudi s strani občinstva raste od leta do leta zanimanje za napredek naših mladih glasbenikov, saj je bilo gledališče pri vseh treh večerih lepo zasedeno. Želeli bi le, da bi tudi odločilni poslušalci pozornost tej odlični kulturni ustanovi in ji naklonili več gromote podpore, kakor doslej.

Veliko glasbeno kulturno delo, ki ga vrši učiteljski zbor Glasbene Maticе, se ne vidi samo na posameznih gojenicah instrumentalne in solistične pevske šole, marveč tudi pri skupinskem odgojnem delu.

PSYCHOLOGICKY SBORNIK.

K šestdesetletnici rojstva slovenskega znanstvenika dr. Mihajla Rostoharja, dolgoletnega univerzitetnega profesorja v Brnu, so izdale združene pedagoške korporacije v tem drugem češkem kulturnem središču »Psychologický sborník«, ki obsega 332 strani kvarta in vsebuje vrsto tehničnih razprav, jubilarno sliko in bibliografijo njegovih dosedanjih del. V predgovoru ocenjuje V. K. dr. Rostoharja kot enega prvih sodobnih znanstvenih psihologov, pripadajočega enako Čehom kakor Slovencem. Dr. Vilem Chmelar je napisal na 54 straneh temeljito analizo Rostoharjevih psiholoških razprav, dr. Jaroslav Parma, razpravo o njegovi metodi elementarnega čitanja, U. o jubilarntovem deležu na pedagoških kongresih, V. Komárek o avtopsihi, Z. Vašíček o vplivu na mladino, F. W. o osebnih spominih, J. Burjanek pa o dosedanjih znanstvenih delih. Razen tega so prispevali znanstvene razprave z raznih psiholoških področij še dr. V. Šmidt iz Ljubljane, F. Trávníček, L. Koláriková, R. Konečný, dr. E. Pejchovsky, Jan Uher, Ferdinand Kratina, dr. L. Kempný, Karmela Dubrávová, dr. Slobodan Popović in drugi. Vse zbornik je tako najlepši dokaz, kako smo dali mali Slovenci velikemu svetu zopet novega znanstvenika velikega formata.

-r.

To predvsem pri mladinskem zborovskem petju, in kar je z ozirom na naš še zelo mlado razvojni položaj zelo važno, je orkestralna odnosno komorna glasba, ki se je med našim narodom zanemarljiva in ki se je začela propagirati prav za prav šele po vojni dobi.

Prepričani smo, da bo šola Glasbene Maticе tudi v bodoče nadaljevala v tem smislu svoje plodonosno delo in na tem mestu čestitamo vsem nastopajočim, posebno pa odličnemu učiteljskemu zboru in njegovi vodstvu, ki je v najbolj izkušeni rokah. Na koncu naj še omenimo hvalevredno skrb za to, da se pri teh nastopih posveča pažnja slovenskim skladateljem. Razveseljivo je dejstvo, da se tudi naša domača literatura polagoma bogati, in to v instrumentalni smeri, kakor je »Mladinska suita« rav. K. Sancina za godalni orkester, ki se je na III. večeru s tako lepim uspehom izvajala. Bilo je to prvo izvajanje te skladbe, ki bo naša svojo pot gotovo v vsak godalni orkester.

ne, F. Trávníček, L. Koláriková, R. Konečný, dr. E. Pejchovsky, Jan Uher, Ferdinand Kratina, dr. L. Kempný, Karmela Dubrávová, dr. Slobodan Popović in drugi. Vse zbornik je tako najlepši dokaz, kako smo dali mali Slovenci velikemu svetu zopet novega znanstvenika velikega formata.

k. O slovenski Ziljski dolini je napisal dr. Svetozar Hešić v letošnji junjski številki naše odlične strokovne revije »Planinski vestnik« obširno razpravo in opisal zlasti Ziljske alpe. Razprava je opremljena z zemljevidom in več lepimi fotografijami. Naš znani mariborski planinec Brunon Rotter je prispeval spis »Maltška dolina na Korškem«. Anton Seliškar iz Slovenjgradca pa potopis po Špajku in drugih »koglih« Golice in Svinjskih planin. Tako je ta številka skoraj v celoti posvečena naši Korški, o kateri bi si želeli še več takih opisov. Edino izjemo predstavlja prispevek Janeza Brojana »Velika noč v severni Triglavski steni«. Vsi prispevki so ilustrirani.

Sport

Vsi razen Punčeca izločeni

KUKULJEVIĆ SI JE IZPAHNIL ROKO — MITIĆ JE IZGUBIL PROTI TLOCZIN-SKEMU

Včerajšnji dan v mednarodnem francoskem teniskem prvenstvu v Parizu je bil usoden za naše igralce. Za Pallado, ki ga je izločil Irec Rogers, sta izpadla sedaj Kukuljević in Mitić, tako da nas zastopa edino še Punčec. Kukuljević je nastopil proti Američanu Cooku ter si pri stanju 6:2, 2:1 za Američana v drugem setu izpahnil roko in moral odstopiti.

Mitić je imel za nasprotnika Poljaka Tloczinskega ter je izgubil s 6:0, 6:4, 2:6, 6:0.

Za naslednje kolo se je kvalificiral edino Punčec, ki je po sijajni igri premagal Angleža Harea s 6:2, 7:5, 6:3, tako da ga smatrajo za enega izmed najresnejših favoritov turnirja.

Kvalifikacijske tekme

Brez sodelovanja slovenskih klubov so se odigrale povratne tekme prvega kola kvalifikacijskih tekem za vstop v ligo. Maribor je kakor znano prepuštil tekmo Bati s 3:0 p. f. Nedeljski rezultati so: v Petrogradu: Borac—Čukarički 5:1, v Novem Sadu: Vojvodina—Car Lazar 2:0, v Banjaluci: Krajšnik—Velež 4:2, v Kragujevcu: Radnički—Zak 2:1. Upoštevajoč prve tekme bodo tekmovali nadalje Borac, Krajšnik, Vojvodina, Zak in Bata.

s Poverjeniku SOLNP-a (službeno). Drevo nadaljevanje tečaja.

Čezrnoje poročilo o predtekmi na stadionu popravljamo v toliko, da so bili poraženi juniorji Slavije, ne pa ISSK Maribor.

s Mariborska nogometna sodnika gg. Kasper Josip in Petelin Erih, ki sta podala ostavko na sodniško zvanje, sta bila na zadnji seji u. o. JNS-a črtana iz spiska zvezinskih sodnikov.

Sokolstvo

Izlet Pohorskega sokolskega okrožja

V nedeljo je bil eden največjih izletov Mariborske sokolske župe. Sokolske edince na prostoru od Sv. Lovrenca na Pohorju do Konjic, ki tvorijo posebno Pohorsko okrožje, so poleteli v Fram. Vreme je bilo izredno ugodno, kar je močno vplivalo na razpoloženje izletnikov. Izleta se je udeležilo izpompatno število sokolskih pripadnikov.

Dopoldne so bile pri Sokolskem domu skupne nastopajočega sokolstva, popoldne pa se je ob pol tretji uri formiral guporka, ki je krenila izpred Sokolskega doma skozi vas in v kateri je korakalo 948 sokolskih pripadnikov. Po povorki je začel ob pol četrti urni javni sokolski nastop, ki ga je vodil župni podnačelnik brat Ciril Hočeva r. Se pred nastopom je pozdravil domači starosta br. Černe j navzoče sokolske edince in številno občinstvo, za njim pa v imenu Mariborske sokolske župe br. Hočeva r. Ob petu državne himne so dvignili telovadci

zastavo, na kar so nastopili ženski naraščaj, skupno deca, moški naraščaj s prostimi vajami, telovadci in telovadkinje na orodju, članice s prostimi vajami, sledile so raznoterosti, nastop moških oddeikov in članske proste vaje. Posebno lepo so izpadle raznoterosti in telovadba na orodju, a najlepša točka so bile proste vaje članstva. Nastop je bil v celoti dober, a bil bi še odličnejši, če ne bi bile proste vaje moškega naraščaja pretežke za starostno dobo nastopajočih. Vseh nastopajočih telovadcev in telovadkinj je bilo 565. Po zaključku programa se je razvila na telovadnem prostoru veselica.

Šah

Turnir v Amsterdamu

Prekinjena partija Flohr—dr. Euwe ni prinesla pričakovanega rezultata, ko se je Flohr obetala zmaga. Svojo močno pozicijo je Flohr s par šibkejšimi poteci oslabil inko, da je bivšemu svetovnemu prvakcu uspelo, da je izsilil v končni remis.

Končni rezultat: Landau in dr. Euwe 3 in pol, Flohr in Cortlever 3, Szabo 2 in Fontein 0 točke.

V tem revalnem turnirju šestorice je dosegel zavidljiv uspeh mojster Landau, ki mu Nizozemci pripisujejo veliko šahovsko kariero. Tokrat je igral zelo podjetno ter obenem dovolj previdno, da ni bil spet »rtve« velemojstrov, kot se je to primerilo na prvem turnirju.

TURNIR NA DUNAJU

Včeraj je pričel na Dunaju večji šahovski turnir za prvenstvo Vzhodne marke (bivše Avstrije). Turnirja se udeležujejo: Eliskases, Engels, Schenkirzick, prof. Becker, H. Müller, Keller, dr. Weil in inž. Štekl. Igralni čas od 18. do 23. ure vsak dan.

s Predolimpijski turnir v Pragi bo pravkar zaključen. Stanje po 5. kolu: Opočensky in Pelikan 3 (1), dr. Skalická 2 in pol (1), Zita 1 in pol (2), dr. Schubert 1 (3), Köttnauer 1 (2), Pokorný pol (3) Louma pol (1).

E. S. BRUCE:

Puščavnikova skrivnost

»O, nič ni... samo moje srce,« je zastokal Beeke. Počasi se je dvignil in si pritisnil roko na prsi. »Napad... To se pri meni pogosto dogaja... živci, napori... saj sami veste, kako je to.«

»Ste?« je ponovil Carrington. »Zelo slabo deluje,« je z ubitim glasom povedal Beeke. »Oprostite mi, gospod, da imate zaradi mene še skrbi... Če bi mi dali kozareček konjaka... Ne, ni me treba še dvigniti, seržant. Bolje bo, če bom še kakšen trenutek ležal. Ko bom popil kozareček konjaka...«

»Tako j pojdem ponj,« je v strahu vzkliknil Carrington. »Samo trenutek počakajte! Sodim, da je konjak za bolno srce res najboljšo zdravilo... Tudi sam sem že to izkusil.«

»No, saj bo kmalu dobro, gospod,« je odvrnil Beeke in globoko zasopel. »Da, moje srce... K sreči se zdaj počutim že nekoliko bolje...«

Carrington je odhitel v graščino. Čim je izginil za vrati, je Beeke pobral rudičico prsti, ki jo je odkril med peskom. Spravil jo je v svojo cigaretno dozo.

»Stari slepar!« je vzkliknil Eustace. »Nisem mogel pobrati te drobnarije, dokler je bil on z nami,« je šepnil Beeke. »Najbrž bi bil kaj izpraševal, in potem... Toda...«

Carrington se je spet pokazal na pragu.

»Bodite veseli, da imate tako zdravo srce,« je začel Beeke spet igrati s slabotnim glasom. »Ko boste v mojih letih, boste že videli... O, konjak! Hvala vam, gospod Carrington! Toliko simosti imate zaradi mene...«

Popil je požirek konjaka in učinek je bil nad vse pričakovanje čudovit. Pol minute nato je že vstal in se norčeval nad prasko, ki mu je od padca ostala na čelu.

»Tako, zdaj sem pa že čisto dober, gospod,« je nazadnje dejal.

Stopil je v lepo opremljen salon, kjer je bila knjižnica. Več ugodnih naslanjačev jih je vabilo, naj sedejo.

»Ta soba mi je všeč,« je dejal Beeke. Pogledal je okoli sebe s hlinjeno ravnodušnostjo.

41

Carrington je bil videti zadovoljen z Beekeovo hvalo. Njegovo veselje se je še povečalo, ko je opazil, da se je njegov lubeznivi obiskovalec kar zagledal v dva starinska stola in mizo. Beeke je na prvi pogled spoznal, da ima pred sabo le posnetek. Pohištvo je bilo precej nerodno izdelano. Spomnil se je tudi Piperjevih besed: »Gopod se poleti ukvarja z vrtnarstvom, pozimi pa z mizarstvom!«

Čokati sluga je bil še zmerom ves zmeden, ko je prinesel čaj na mizo. Presenečen je bil, ko je videl, da ima gospod goste.

»O, to je čudovita pijača!« je vzkliknil Beeke, ko je napravil prvi požirek. »Kar veselje do življenja mi je vrnila!« Vzel je namazan kruh.

»Ali mi dovolite, da se malo bolj zanimam za tole pohištvo?« je vprašal.

»Da, gospod Beeke! Saj se ne boste norčevali iz mene?« je odvrnil Carrington, ki ni vedel, kam detektiv meri. »Povedal sem vam že, da lahko govorite o vsem, razen o tem, kar se zunaj dogaja.«

»Ne, saj ne mislim tako,« je vzkliknil Beeke. »Ne razumem se dosti na navadno ljudje, mislim pa, da ni nevljudno, če jih človek vpraša po njihovem pohištvo. Veste, vaše pohištvo je tako lepo, da moram

o njem govoriti. Nisem vam še povedal, da sem ljubitelj starih.«

Eustace, ki je prav tedaj hotel popiti požirek čaja, se je stresel in toliko, da se ni polil z vročo pijačo.

»Hm,« je zagodel.

»Kaj vam je?« je vzkliknil Beeke in oči so se mu zasvetile.

»Oprostite, preveč vroče sem pil,« se je opravičil Eustace.

»Pravite, da ste ljubitelj starih?« se je začudil Carrington. »Kaj mislite torej o pohištvo, ki ga vidite tu? Bodite odkriti,«

»Tako je vidi, da je res starinsko,« je odvrnil Beeke, niti trenvič s očmi. »Ta stol na primer je pravi Chippendale. Svoje teže v zlatu je vreden.«

»Tega pa ne verjamem,« je menil Carrington in hudomušno hasmeček mu je preletel obraz.

»O, prepričan sem,« je vztrajno nadaljeval Beeke. »In tale omara iz časov Ludovika XVI. tudi! Če ni pravi Riesener, naj me obesijo! Čudovita je! In tale pisalna miza. Tudi Riesener! V Wallaceovi zbirki sem videl nekaj podobnega. Če se ne motim, je bila pisalna miza, — da, vaša! — izdelana za Stanislava Leščinskega, poljskega kralja.«

(Dalje sledi.)

Zanimivosti

Potegavščine elegantnih pustolovcev

Lažni stotnik Köpenick — Ljubimec žensk Cagliostro — Potegnjeni generalni štab — Odlikovanja na kilograme Sampanjec kardinala Livigerija — Sleparski pater brez posvečenja

Svet je velik in nosi na svojih plečih ljudi neverjetnega kova. Ni nam treba daleč nazaj, v preteklo dobo človeštva in že lahko naštejemo tipe, elegantne sleparje prvega reda, »hohštaplerje«, ki so vlekli za nos tepce, ki jih je žalilob, kakor se zdi, še danes preveč v dolini šentflorjanski...

Znan je še dandanes slepar »stotnika Köpenick«, preprost nemški čevljar Viljem Woigt, ki je l. 1906, v Jungfernhede blizu Berlina nataknil nase kapitulsko uniformo, ustavil na ulici prvo vojaško patruljo, šel z njo v Köpenick, aretirat tam župana in pobral iz občinske blagajne 4000 mark. Ko je kazen odsedel, je postal bogat: zaslužil je v varietetih lepe denarce za vojo köpenicko.

Slavni Cagliostro, običajni Italijanci Giuseppe Balsamo, ki se je rodil kot siromašen zapuščenček, ta je šele bil tiel! Zaneslo ga ga je v samostan, tam je malo povohal medicino, kemijo in farmaceutiko. Ko so ga menihi posadili pred prag, je romal po svetu in se vežbal v elegantnem sleparstvu. Kmalu je zaslovel kot grof Aleksander Cagliostro, ki ume ustvarjati zvoni glas grla, popravljati lepoto in pripravljati čudovit ljubezni napoj. Mnoge dame so kakor ponorele go-

ske tiščale za prebrisanim sleparjem, ki so mu padale žrtve na debelo v nastavljen mreže. Imel je opravka le s krasoticami, ki so slepo verjele njegovemu pripovedovanju, da je

plod zakona med angelom in žensko...

»Grof« Cagliostro je postal Italija kmalu premajhna. Obšel je vso Evropo pod raznimi zvanečimi naslovi. No, v Rimu je sleparja doletela zanka, obsodil so ga na smrt, nato pa pomilostili v dosmrtno ječo...

Madžarski predvojni junak, Ignac Strassnoff je operiral z vizitkami. Sleparji je po Ameriki in Evropi, škofa v Nitri in Stolnem Belem gradu je operiral za več tisoč kron. Enemu se je predstavil za nečaka, drugemu kot ministrski odposlanec, svetnik Vertessi. Na avstrijskih manevrih se je držež pojavil celo kot ruski vojaški ataše in

potegnil za nos avstrijsko generaliteto.

Nemec Kiseveter ni niti povohal klopi medicinske fakultete, pa je prišel na neko kliniko kot doktor medicine in operiral ljudi! Doma je vršil zdravniško prakso, ne da bi imel pojma o medicini.

Italijan grof Bazzano je bil druge vrste slepar. Izdajal se je za profesorja matematike, kradel knjige in jih znova pro-

dal državi za 600.000 frankov. Odšel je tudi na Francosko, predaval je na pariški Sorbonni, postal je akademik ter vitez Legije Časti, ne da bi sploh imel profesorske izpite... Pokradel je iz knjižnic vse dragocenejšie zbirke in ko so mu prišli na sled, je pobegnil na Anglesko.

Nemec Hans Moser je govoril več jezikov. Obdržal si je svoje ime, le »baronac« je postavil spredaj. Preskrbel si je poln kovčeg odlikovanj in lovil po svetu »brihtne« glavice, ki so mu sedale na lim. Obogatil je, skočil še malo v Pariz, kjer je nastala prava »kolonijomanja« za sleparskim židom. Mož je ustanovil kovnico za odlikovanja in

delil redove kar na kilograme.

Nekega prismojenega trgovca je opeharil, da mu je dal 65.000 frankov za naslov »kapitolskega tajnika reda baptistov«, neka histerična ženska je še za večjo vsoto postala »plemenitaška dama od Arane«. Ko so Moserjevo kovnico odkrili, je bilo konec židovske grandmanije...

Francoz »monsieur Ferand August Mario Lerol d'Charamel d'Rocancourt« je bil kralj elegantnih sleparjev. Rojen kot sin siromašnega papeškega grofa je neke iztaknil obleko že pokojnega kardinala Lavigerija, jo prikriljo za svojo majhno postavico in šel kot preoblečen kardinal po svetu. Zbiral je darove za

»katedralo v Kartagis«, si nabral mastno premoženje. Prirejal je javna zborovanja za afriške misijone in nabiralne akcije ter vabil nanje tudi poslance. Ko je lažnemu kardinalu postala obleka razcapana, je kupil za darove novo. Ustanovil je tudi »delniško družbo za proizvajanje šampanja ca kardinala Lavigerija...«

Romunski slepar med elegantnimi je bil Georges Manulescu. Izšel je iz premožnejše rodbine, vendar mu žilica ni dala miru. Specializiral se je na tatvine v brzih vlakih. Spretnega žeparja je zaneslo v Berlin, kjer je kot eksotični princ iz Indije praznil lahkovorne žepce.

Ključavničarski pomočnik, Nemec Henrik Torman, je na lepem nekje staknil slislino o napravljenem doktorskem izpitu. Pod imenom dr. Edvarda Aleksandra je bil lažni doktor dolge časa državni uradnik. Ko so ga aretirali, so našli pri njem cel zaboj posnetic z zvanečimi naslovi.

Holandec Adrian Gorde je bil

mojstrski slepar v duhovniški obleki.

V samostanu se je naučil nekaj latinskih besed in mašniških obredov. Mož je hodil iz kraja v kraj, nekaj časa kot dominikanec, zdaj frančiškan pa trapist, zdaj pater, zdaj frater. Zbiral je milodare v svete namene, čital, čeprav sploh ni bil v lemenatu, mašo in delil svete zakramente. Ogojčufal je mnogo samostanov in se branil na sodišču z zagovornim, da tudi »samostani sleparijo...« Imel je polno posnetic z imeni paterov in fratrov, pa grofov, baronov, vicomtov itd. Res originalen slepar v redovniški kuli, kateremu je lažni frater, ki je nedavno sleparil po Gorenjskem, segel le do gležnjev.

Po sledovih grškega junaštva

V zgodovini grškega naroda stopa junaška obramba spartanskega kralja Leonida v Termopilah daleč v ospredje. Z majhno četo 300 svojih zvestih in 700 Tespicev je branil sotesko več dni pred navalom perzijske armade, ki je štel 20.000 mož. V danem trenutku je četa udrila v ravnico, ki se proži pred izhodom iz soteske ter spretneje izvežbana in oborožena premagala mnogoštevilno perzijsko vojsko.

Na te zgodovinske boje se naslanjajo zdaj grški arheologi, ko iščejo telesne ostanke hrabrega Leonida. V boju s Perzi je padel Leonidas blizu vhoda v sotesko, kjer so mu svojčas tudi postavili spomenik, umirajočega leva. Tudi ta spomenik iščejo zdaj arheologi. Pri izkopavanja-

nju so našli več v soteski na več okostnjakov, ostanke hrabrih Leonidovih vojščakov, ki so se pred perzijsko premočjo, po padcu junaškega poveljnika, umikali v gore in se branili do zadnjega moža.

Termopilska soteska je bila nekdanj tako tesna, da nista mogla dva voza vstrčiti skozi njo. Zdaj je precej razširjena, ob njej so še vedno žveple kopele, kjer v preprostih hišah iščejo bolniki zdravja. Sveta zemlja za Grke je to, prepojena s krvjo junakov, ki so pred 2000 leti dokazali brezprimerno požrtvovalnost do domovine. In če se bo arheologom posrečilo, odkriti grob klasičnega junaka Leonida, bo znanstveni svet obogatel za najdragocenejšo relikvijo svetovne zgodovine.

KRVAVA DRAMA V ŽUPNISCU

V župnišču Strizivojni v Slavoniji se je ponoči splazil skozi streho razbojnik, napadel župnikovo sestro in njene brata Jozo Kovačevića ter oba ubil. Očetu je prihitel na pomoč 15 letni sin. Hotel je streljati s puško, toda v temi, ko sta se valjala oče in razbojnik po tleh, si ni upal sprožiti. Na nečakovo vpitje je prihitel župnik, toda ropar je medtem že pobegnil z dijakovim kolesom, ki ga je vzel v veži. Za morilecem je ostala edino torbica, v kateri je gostilničar spoznal gosta, ki je bil malo prej pri njem. Nadejajo se, da bodo razbojnika kmalu našli.

ROBIJAŠ TRGOVEC Z DEKLETI

Beogradska policija je postala pozorna na številne prijave o izginotju 16-letnih deklet. Slutila je, da gre za dobro organizirano družbo trgovcev z belim blagom! Preiskava je dognala, da je vodja te lotve bivši 10-letni robijaš Tršič. Ta je imel v nekem stanovanju v Beogradu zaprtih mnogo mladih deklet, ki jih je s svojimi prijatelji grdo izkoriščal. Dekleta je Tršič prodajal celo v Grčijo za 400 do 500 din. Tršiča in njegove pajdase je policija zaprla.

JAJCA — ODLIČNA HRANA

Izkušena gospodinja dobro ve, katera jajca so sveža, katera ne. Jajčni rumenjak ima največ hranljivosti, v kokošjem jajcu je 7 gr beljakovin in 5 gr masti. Po svoji hranljivosti zaleže jajce za 100 gr mleka, 40 gr mesa, ali 30 gr kruha. Presna jajca so odličnejša od kuhanih. Presna jajca lahko osolite in požitno s kruhom je izvrstna jed. Mehko kuhano jajce je precej težka jed, lažje prebavljivo je trdo kuhano jajce.

POGREB ŽIVE MAČKE.

Cigani verujejo, da najhujši nalivej takoj prenehajo, če pokopljejo živo mačko. Zato so nedavno ujeli velikega črnege mačka in ga vtaknili v malo leseno krsko. Skupina cigatov je tvorila pogrebce, ki so imeli tudi svoje »duhovnike«. Prepevali so pogrebne molitve in živega mačka pokopali za vasio blizu Vinkovcev. Ta nenavaden pogreb so videli tudi orožniki, in če so pogrebce prišli in jih obtožili trpinčenja živali.

Poln meh za smeh

Igralec: — Gospod ravnatelj, že deset let sem v vaši igralski družini in mislim, da bi mi že lahko povišali plačo.

Ravnatelj: — Dobro! Odslej boste nastopali v vseh vlogah, kjer se na odru je.

— Milostiva, gospod vprašuje, kdaj boste končali z oblačenjem?

— Križ božji, saj sem mu že pred uro dejala, da bom v nekaj minutah gotova...

— Včeraj sem srečal v tramvaju tvojo ženo.

— Kaj ti je pa rekla?

— Nili besedice!

— No, potem pa ni bila moja žena.

Ko je kamniški vlak še počasi cizljal v Ljubljano, sta se peljala v njem dva kmeta v mesto. Eden je že na Jezici hotel izstopiti, drugi ga je potegnil nazaj:

— Kam za vrağa sliš, saj še ni Ljubljana.

— E, prijatelj, grem peš dalje, nočem zamuditi razprave na sodišču...

— Gospod doktor, je telefoniral gospod Mrčina, žena mi je zbolela. Zaskočila ji je čeljust in ne more govoriti.

— Ni mi nevarnega, to je le krč v spodnji čeljusti.

— Tako! Ste trdno prepričani o tem? No potem vas prosim, gospod doktor, pridi-te prihodnji teden pogledat...

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 mar; najmanjša cistočina za te oglase je 10 mar. Družbe preklicati doplačila in telefonirajoči oglas daj 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasni davki za enkratno obdobje znaša daj 1.—. Znesek za male oglase se plačuje takoli pri naročilu: oziroma se je vnaprej v glavnem sklopi v naročilu ali se po postopu odločijo na četrtletni račun št. 1.409. Za vse bližnjene odgovore glede malih oglasov se mora naročilo znanja za 3 dni.

Razno

KOPALNE OBLEKE
dobite pri pletilnici »Mara«.
Koroška 26. 5370—1

IŠČEM POSOJILO
5—10 tisoč, za 1 leto z 10%
obresti na vknjižbo. Oddam
lep lokal za trg. ali obrtnika.
Naslov v upravi. 5375—1

Poseti

Poceni se proda
POSESTVO
blizu postaje Cirknica. Alojz
Kesak. Dobrenje 39. 5377—2

Najnovejša, moderna
ENONADSTROPNA HIŠA
se zelo ugodno proda. Sponča
se s sadnim vrtom. Po-
brežje, Ipavčeva ul. 22. Sp-
snovalo. 5378—3

Prodaj

Kompletna snažna
POSTELJA
poceni na prodaj. Frankopa-
nova 38. delavnica. 5367—4

Prodaj skoraj nove
DIATONICNE HARMONIKE
»Zelenik« Vrhnika. Naslov
v upravi »Večernik«. 5381—4

Stanovanje

STANOVANJE
eno in dvošobno se odda Sme-
tanova ul. 54. gostilna. 5326—5

DVOŠOBNO STANOVANJE
vse pod enim ključem, se od-
da mali družini. Ipavčeva 2.
Pobrežje, Spesovo selo. 5365—5

STANOVANJE
2 sobi, kabinet, kopalnica s
priliktinami s. 1. lujllem ali
pocenne oddam, Bernekerjeva
3 (pri Vrbanovih). 5368—5

ODDAM SOBO IN KUHNJO
Študenti. Cankarjeva 5. 5380—5

Soba odda

ODDAM SOBO
tako dveh gospodoma ali
zakoncem. Kneza Koceljeva
19. vrata 3. 5364—7

GOSPODE

sprejem na stanovanje, po-
seben vhod. Splavarska 6. 5373—7

Prazno ali opremljeno
SOBO
oddam blizu sodišča. Naslov
v upravi. 5374—7

1—2 SOBI
se oddata, opremljeni ali
prazni, tudi separirano. Na-
slov v upravi. 5379—7

SOBA SE ODDA
z dvema ali eno posteljo. Ob-
železnici 8, vrata 5. I. nadst. 5382—7

Službo dobi
Spremem tako
MESARKEGA VAJENCA
ki ima že nekaj učne dobe.
Josip Brudermaier. Selnica ob
Dravi. 5361

Prodaj
Koroška 26. 5371—9

Želim mesta
POSTREŽNICE
Naslov pustiti v upravi. 5372—10

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

VEČ SLIKARSKIH IN PLE-
SKARSKIH POMOČNIKOV
sprejemem. Salko in Lazar.
slakarstvo in plekarstvo. Ma-
ribor. Aleksandrova 3. 5366—9

PEK IN RAZNASALEC
KRUHA
se iščeta. Vpeljan mora biti
pri mariborskih odjemalcih
kruha. Plača dobra. Naslov
v upravi »Večernik«. 5369—9

PRODAJALKO
nietline stroke sprejme »Ma-
ra«. Koroška 26. 5371—9

Službo išče

Želim mesta
POSTREŽNICE
Naslov pustiti v upravi. 5372—10

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Spomnite se CMDI

Orzdravite
spomladi,

pomladansko zdravljenje v Varaždinskih toplicah Vas
bo rešilo vseh revmatičnih nadlog. Vse udobnosti
glavne sezone pri predsezonskih cenah. Prospekte in
informacije pošilja uprava kopalšča

VARAŽDINSKE TOPLICE

Zastopnika

za Maribor in celo okolico za prodajo prvotne in zelo
dobro uvedene znanke pisalnih strojev izkremo. V pošte
pridejo strokovni mehaniki ali trgovci iz te stroke, ki raz-
polagajo z din 10.000 do 15.000. Interesanti naj pošljejo
pisemne ponudbe na »Publicitas« d. d., Zagreb, licea 9
nod šte. 53474 5376

Širite »Večernik«